

Sivil Toplum Kuruluşları
Uygulama ve Araştırma Merkezi

11. Sürdürülebilir Kalkınma Amacı

SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR

Temel Hedefler: Şehirleri ve yerleşim yerlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir yapmak

11

SÜRDÜRÜLEBİLİR
ŞEHİRLER VE
TOPLULUKLAR

stkam.marmara.edu.tr

stkam@marmara.edu.tr

[marmara_stkam](https://www.instagram.com/marmara_stkam)

Kaynak:
Sustainable Development in the European Union, Eurostat

Her hakkı saklıdır.

- 11. SKA, şehirleri ve diğer yerleşim yerlerini herkese fırsatlar sunan; insanların temel hizmetler, enerji, barınma, ulaşım ve yeşil kamusal alanlara erişim sağlayabileceği ortamlara dönüştürmeyi hedefler.
- AB, son birkaç yılda şehirlerdeki yaşam kalitesini arttırmak ve atıkların sürdürülebilir şekilde yönetilmesini sağlamak adına önemli gelişim kaydetmiştir.

Şehirlerin ve Toplulukların Yaşam Kalitesi

- Avrupa şehirleri pek çok ekonomik, kültürel faaliyet imkanları ve istihdam fırsatları sunsa da halen pek çok insan bu konularda zorluklarla karşı karşıya.
- Sağlıklı ve tatmin edici bir hayat sürdürmenin yolu güvenli ve belirli niteliklere sahip konutlarda yaşamaktan geçer. Kötü barınma ise imkansızlıkların, eşitsizliklerin, yoksulluk riskinin ve çevresel tehlikelerin ile yakından ilişkilidir.
- Ciddi konut yoksunluğu; aşırı kalabalık bir evde yaşayan ve çatısında sızıntı olan, karanlık, rutubetli duvarlara ve zeminlere sahip, evin çeşitli yerlerinde çürümelerin görüldüğü hanelerde olur. 2010-2020 yılları arasında AB'de bu koşullarda yaşayanların sayısı düşüşteydi.

Gürültü kirliliği, yüksek suç oranları gibi unsurlar, toplulukların yaşam kalitelerini **negatif yönde** etkiliyor.

2020'de AB nüfusunun %17.2'si gürültü kirliliğine maruz kaldı.

- Gürültü kirliliği çeşitli rahatsızlıklara, strese, uykusuzluğa, zihinsel sağlığın kötü etkilenmesine, kalp-damar sistemlerinde hasara ve metabolizmada zayıflığa sebep olabilir.
- AB'de 9 milyon insanın demiryollarından, 2.4 milyon insanın havalimanlarından ve 0.5 milyon insanın sanayiden dolayı gürültü kirliliğine maruz kaldığı tahmin edilmektedir.
- İnsan yoğunluğu ve çeşitli ekonomik faaliyetler, şehirlerdeki yaşam kalitesini etkileyen faktörlerden birisi olan hava kirliliğini tetikler.
- Hava kirliliği, insanların tahmini yaşam süresini, refahı azaltır. Ayrıca kronik hastalıklara, solunum ve kalp-damar hastalıklarına yol açabilir.

2020'de AB nüfusunun %4.2'si ciddi konut yoksunluğundan mustarıptı.

Suç oranlarının artması ve vandalizm, yaşam kalitesini ve konut memnuniyetini düşürebilir; strese ve kaygıya yol açabilir.

- 2005'ten bu yana hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı düşüş eğiliminde ancak 2014'ten beri bu eğilimde yavaşlama görülüyor.
- AB, hava kirliliğinin sağlığa etkilerini azaltmaya dayalı 2030 hedeflerine ulaşabilmek için ek çabalara ihtiyaç duyacak.

Hava kirliliğine maruz kalmanın her sene **7 milyon erken ölüme** neden olduğu bilinmektedir.

Gürültü kirliliği düzeyi, kentleşme derecesine bağlı olarak değişim göstermektedir.

- Covid-19 pandemisi sürecinde uygulamaya konan kısıtlamalar, havayı kirleten emisyonlarda azalmaya yol açtı ve hava kalitesini iyileştirdi. Ancak bu gelişme geçiciydi ve karayolları kaynaklı hava kirliliği Eylül 2021'den bu yana arttı.

2020'de AB şehirlerinde yaşayanların **%16.4'ü**, yaşadıkları bölgelerde vandalizm meydana geldiğini bildirdi.

Sürdürülebilir Hareketlilik

- İnsanların yaşam kalitelerini etkileyen iş, eğitim, hizmet ve sosyal faaliyetlerin yürütüldüğü yerlere ulaşmak için iyi işleyen bir ulaşım sistemi gerekir.
- Sürdürülebilir şehirler ve toplumlar tasarlanırken ulaşım alanındaki sistemlerin türü, kalitesi ve güvenliği de çok önemlidir.
- AB, sürdürülebilir kentsel hareketliliği, temiz ve enerji tasarruflu araçların kullanımını teşvik eder. Böylece yaşam kalitesini ve ekonomiyi güçlendirmeyi hedefler.
- Toplu taşıma, kirliliği azaltmaya yardımcı olur ve seyahat etmek için daha uygun fiyatlı ve sürdürülebilir alternatifler sunar.
- Covid-19 pandemisinin kentsel hareketlilik üzerindeki etkileri hakkında resmi bir veri olmasa da karantina önlemlerinin genel olarak hareketliliği ve trafiğin boyutunu etkilediğine dair somut veriler var.

2019'da AB içerisindeki seyahatlerin %17.2'si otobüs ve trenlerle yapıldı.

- Trafik kaynaklı yaralanmalar, hem sağlık ağısından hem de ekonomik ağıdan problemdir. Her yıl AB'de meydana gelen trafik kazalarında yaklaşık 120 000 kişinin ağır yaralandığı tahmin edilmektedir.

- 2010-2020 yılları arasında AB'deki trafik kazaları %36.5 oranında azalmıştır. Ancak bu süre zarfında trafik kazalarındaki can kaybının yarı yarıya azaltılması hedefi başarılamadı.

2020'de her gün yaklaşık 52 kişi AB yollarında hayatını kaybetti, yani yıllık 18 788 kişi.

Çevresel Etkiler

2015 yılından bu yana kişi başına üretilen yıllık atık **25 kg** artmıştır.

- Şehirler, kasabalar ve banliyöler; sürdürülebilir bir şekilde yönetilmezse önemli hasara neden olabilirler.
- "Atık hiyerarşisi", AB'nin atık politikasının mantıksal zeminidir. Atık oluşumunun önlenmesine öncelik verilir. Oluşan atıkların ise yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve geri kazanımı sağlanmaya çalışılır. Bunlar olmazsa son çare olarak atık depolama alanlarında imha edilir.
- 2020'de AB'de yaşayanlar kişi başına yıllık 505 kilograma karşılık gelecek miktarda atık ürettiler.
- 2000 yılından bu yana AB belediyelerindeki atıkların geri dönüşüm oranı artsa da son yıllarda bu eğilim yavaşlamıştır. 2030 hedeflerine erişebilmek için bu konuda daha fazla gayret gösterilmelidir.
- Kentsel alanlardan sulara bırakılan tehlikeli maddeler, sular için büyük bir tehdit oluşturur. Bu maddeleri ayrıştırmak ve su arıtım tesislerine göndermek gereklidir.
- Kentsel alanların kırsal alanlara doğru genişlemesi, kırsal bölgelerdeki ekosistemin işleyişiyle ilgili sorunlar ortaya çıkartabilir.